

עין משפט ונר מצוה

כט א מיי פיל מהל' שאר אבות הטומאות הלכה י:

ג ב מיי פכיד מהל' כלם

הל' ח:

גא ג מיי פטיו שם הלכה:

ג:

‏‏

שיטה מקובצת

א היכי שרי הכי ליגזור: **ב** כגון הנך די"ח דבר: **ג** קתני ותנא טהורה לענין הכנסת: **ד** המפשיט הראשון שנוגע: **ה** מכדי אחיזה ואילך: **ו** ולא גזרין יותר מכדי אחיזה משום כדי אחיזה וקשיא: **ז** וכן בין כדי אחיזה לפחות מכדי ג"ב נראה ליותר מכדי: **ח** ויתחפש באפר דכתיב במלכים גבי מיכה: **ט** ואישתי במעפרתא: **י** ובשומר העשוי לינתק מאליו קמפילגי: **יא** תגור תחלתו עשוי כלי כמין קדרה ומיטלטל: **יב** דלמא לא אתי למעבד אלא כדי אחיזה תימא:

קבג:

עוֹלַת העוֹף לרבי אֱלֶעזר בר' שמעון לָגזור. וא"ת ומאי קושיא שאני התם דגזירת הכמז הוא שלא להבדיל וי"ל דמשמע דלא מנריך אלא רוב מזומנא ולהכי פריך דלגזור וה"ל לאכרוכי רוב הנראה לעינים: **אב"ל** שייך בה כדי מעפות לא. צפרק דס חטאת (זבחים דף יד:) אמרינן אפילו שייר זה כדי מעפות אינו טמא אלא מדרבנן: **ל"א** שנו אלא מלית אב"ל עור חלים ור' יוחנן אמר אפי"ו עור נמי ל"א חלים. נראה **ט** דר' יוחנן לא סגי בעור כדי מעפות כמו בטלית אלא כל אחד למאי דחשיב לגבי ידיה סגי ולריך בעור ה' על ה' והשתא פריך ספיר בסמוך כי אמעט ליה מה' טפחים טהור **א** דאי בעור נמי סגי לרבי יוחנן כדי מעפות לא יתיישב בסמוך דאי כדי מעפות פחות מה' כמו שמשמע בליכא דלמרי תקשה ליה לר' יוחנן אמאי טהור כי ממעט ליה מה' ואם הוא יותר מה' כשיש בו נמי ה' אמאי טמא הא אין בו כדי מעפות ומימיה י" ליישב דלהיא ליטאנא סגי לר' יוחנן בעור בחשיבות מעפות שהוא פחות מה' כדמשמע לקמן והא דקאמר **י** וכי ממעט ליה מה' טהור אע"פ שיש בו כדי מעפות כגון דקא צעי ליה למושב **ז** כדאמר לקמן לר"ל אצל לאיכא דלמרי לרבי יוחנן ודאי צעי ה': ^(לעיל)

דלמא ל"א אתי לַמעבד י" כדי אחיזה. תימא לר"י דמאי פריך הא לא חיים עלה דמפשיט הבהמה **ט** והיה רוצה שיהיה כולה מופשט וי"ל דהכא חיים שלא להפשיט הכנה שזו הוא נוח לטלטל ולהפשט: **הא** יותר מכדי אחיזה טהור ואמאי והא חלים. תימא לר"י דהיכי מדמה דין דיד להא דלירי ביה לעיל וי"ל דנראה לו לדמות דכי היכי דלמרינן דעור הקרוע חשוב כמחזור הכי נמי נימא דעור המופשט ליחשב כמחזור ולהוי יד כאלו לא הופשט: **עור** שע"ל הצואר רבי יוחנן בן נורי אומר אינו חבור ואמאי הא חלים וקאי. וא"ת לרבי יוחנן נמי דאמר עור לא חלים מודה היכא שכבר תפר שטמא וכ"ש היכא שלא נקרע מעולם וי"ל דקס"ד שעל גב הצואר אע"פ שהוא ניתק מאליו לא גרע מעור שעדיין לא נתפר ולא נתחבר דהוי כמחובר וכי היכי דעור הנקרע הוי כחלים עור שעל גב הצואר נמי אע"ג דניתק מאליו הוי ליה למימר דהוי חבור ומשני כיון דעשוי לנתק מאליו גרע מעור הנקרע ולא הוי חבור: כי

עוֹלַת העוֹף לרבי אֱלֶעזר בר' שמעון לָגזור. וא"ת ומאי קושיא שאני התם דגזירת הכמז הוא שלא להבדיל וי"ל דמשמע דלא מנריך אלא רוב מזומנא ולהכי פריך דלגזור וה"ל לאכרוכי רוב הנראה לעינים: **אב"ל** שייך בה כדי מעפות לא. צפרק דס

^(ב)עולת העוף לרבי אלעזר בר' שמעון ליגזור דילמא לא אתי למעבד רוב שנים א"ל רב יוסף דקא אמרת גזירה שמא יאמרו טבילה בת יומא עולה קרעה מוכיח עליה ודקא אמרת עולת העוף לר' אלעזר בר' שמעון ליגזור ^(ג)כהנים וזרזים הן תא שמע המפשיט בבהמה ובחיה בטמאה ובטהורה בדקה ובגסה לשטיח כדי אחיזה הא יתר מכדי אחיזה טהור אמאי ליגזור דילמא לא אתי למעבד אלא כדי אחיזה וקא נגע בטומאה וקא מטהרינן ליה אי בטומאה דאורייתא הכי נמי הכא במאי עסקינן בטומאה דרבנן תינח טמא בטהורה טהור בטמאה טומאה דאורייתא היא בטרפה טרפה בת טמויי היא אין כדאבוה דשמואל ^(ד)דאמר אבוה דשמואל טרפה ששחטה מטמאה במוקדשין ת"ש ^(ה)רבי דוסתאי בן יהודה משום ר"ש אומר אהמפשיט בשרצים חבור עד שיפשיט את כולו הא בגמל אינו חבור לא תימא הא בגמל אינו חבור אלא אימא בעור שעל הצואר אינו חבור ור' יוחנן בן גורי היא ^(ו)אמר רב הונא משום ר"ש בר' יוסי לא שנו אלא שלא שייך בה כדי מעפות אבל שייך בה כדי מעפות חבור אמר ריש לקיש לא שנו אלא מלית אבל עור חלים ורבי יוחנן אמר אפי' עור נמי לא חלים איתיביה רבי יוחנן לריש לקיש ^(ז)עור טמא מדרם חישב עליו לרצועות וסגדלים כיון שנתן בו איזמל טהור דברי רבי יהודה וחכ"א בעד שימעיטנו מחמשה טפחים כי ממעיט ליה ^(ח) מיהא טהור אמאי לימא חלים כי קאמרי דחלים היכא דקא צרי ליה להדיא הב"ע במקצע ובא לו דרך סביבותיו מתיב ר' ירמיה המפשיט בבהמה ובחיה בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיח כדי אחיזה הא יתר מכדי אחיזה טהור ואמאי לימא חלים תרגמה ר' אבין ראשון ראשון עושה גיפול מתיב רב יוסף עור שעל הצואר רבי יוחנן בן נורי אומר אינו חבור אמאי הא חלים וקאי אמר ליה אביי אימא סיפא וחכ"א חבור אלא אמר אביי בשומר העשוי לנתק מאליו קא מיפלגי מר סבר הוי שומר ומר סבר לא הוי שומר מתיב רבי ירמיה ^(י)תגור שנטמא כיצד מטהרין אותו חולקן לשלשה וגורר את המפילה עד

עולם העוף לרבי אֱלֶעזר ברבי שמעון. דלֹאמר (בהשואט) צפ"ק (לעיל דף כה). רוב שנים דוקא ואסור למלוך כל השנים דגמר מחטאת דכתיב ביה לא יבדיל היכי אזרינן הכי ליגזור דילמא לא אתי למיעבד רוצא: **טומאה דרבנן**. שהיה המפשיט טמא טומאה

דרבנן כגון הנך ידגבי שמה עשר דבר (שבת דף יג:). הבא ראשו ורובו צמים שאוצים ובהמה זו קדשים היא ואם נגע זה טמאה מדרבנן הלכך לא מחמירין זה כולי האי: **סינח טמא** צטהורה טהור **צטמאה טומאה דאורייתא היא**. דהא מתניתין בין צטמאה בין צטהורה קתני **ג**תנא טהורה לענין הכנסת טומאה לקבלה מן המפשיט ותנא צטמאה לענין הולאת טומאה שתטמא היא את המפשיט הראשון וזהנוגע צכדי אחיה ולטהר את השני המפשיט מכדי אחיה ואילך ולא נגע צצשר והכא ליגזור דהא כל בהמה טמאה נבלה היא אפי' חטטה וטומאתה דאורייתא: **צטרפה**. האי טמאה דמתני' לאו בהמה טמאה אלא בהמה טהורה טרפה ושחטה והיא מטמאתו אס נוגע זה כדמפרש ואיל: **צטמאה צמוקדשין**. כלומר אס של מוקדשין היא: שרצים אין נוחין להפשט: **כולו**. חבור ואפילו יותר מכדי אחיה**י** הנוגע צמופשט טמא. מדנקט שרצים טעמא משום דקשים להפשט אצל גמל לא ואע"פ שטומאתו דאורייתא היא שיעור הפשטה צכדי אחיה ולא גזרינן וימשום פחות מכדי אחיה וקשיא לרב נחמן דגזר דלמא לא אתי לא אחי למעבד שיעורא: **לא סימא הא בגמל**. ביותר מכדי אחיה אינו חבור אלא הך דיוקא דדייקינן למעוטי גמל אעור הצואר הוא דדייקינן והכי קאמר שרצים הוא דעד שיפשיט את כולו אצל גמל שהפשט עד הצואר אינו חבור וצמפשיט לחמתו וצמרגיל קאי ולעולם לשטיח אף ביותר מכדי אחיה טמא דגזרינן צבהמה טמאה הואיל וטומאתה דאורייתא: **ור' יוחנן בן נורי היא**. דלמר צמתני' אינו חבור והכא ליכא למיגזר מידי דלמא לא אתי למעבד עד הצואר דהיכרא טוצא איכא אצל בין פלגא לרוצא לא מוכחא מילתא וי"כן בין כדי אחיה לפחות מכדי אחיה: **מעפות**. סודר. ויתחפש צאפר דכתיב**י** גבי מיכה (מלכים א

ס מתרגמינן ואישתי צבשמעפרתא: **שייר**. צההוא מיעוט שלא נקרע כדי מעפות חשוב הוא להיות חבור: **לא שנו**. דכי לא שייר הוי חילוק: **אלא טליס**. דכיון שנקרע צטל שמה דאפי' חזר ותופרה אינה חזרת לקדמותה: **אצל עור**. שנטמא וסדקו ושייר מקצת: **חלים**. חזק הוא ע"י אותו מקצת חלים **שעדיין יש צבדול חמשה על חמשה טפחים** שהק ד' על ד' העור ה' על ה': **עד שימעיטנו**. דלא דמי לטלית דהתם קודם קריעה היה שמה טלית ועומדת להתכסות וצקריעתה צטל שמה הלכך אף על גב דשריירם בני קבולי טומאה טהרו מטומאה ראשונה אצל הכא כל שעה שס עור עליו הלכך עד שיצטלטו מכשיעור: כי מיעטו מיהא טהור. ואע"פ שלא סדקו כולו אלא באחד מראשיו: **דקא צרי ליה להדיא**. סודקו לארכו או לרחבו. צרי לשון סדק כמו צרייא דחיטי צפסחים (דף מ). וכמו טיליא חריפא דמגרי זיקין צמס' ע"ז (דף ל). **דרך סביבוסיו**. דתו לא חלים שפיר: **חלים**. מחובר ועומד הוא לצצר: **ראשון ראשון**. המופשט עושה ניפול הוי כנפרש לגמרי דהא אין סופו לחזור לצצר עוד: **הא חלים וקאי**. דהא לא הופשט וקאמר דאינו חבור והנוגע בעור כנגד הצואר אינו טמא: **א"ל אציי**. ואלדמותה מדרבי יוחנן בן נורי סיעיה מדרבנן: **אלא אמר אציי**. אי סבירא לן דחלים דכולי עלמא הוי חבור והכא טעמא משום דלא חלים והוא שעשוי לינתק מאליו וצבשומר העשוי לנתק קא מיפלגי דרבנן צברי אפ"ה לא צטיל תורת שומר מיייה כל זמן שלא ניתק: **סגור**. תחלתו עשוי כלי יאבדקדרה ומטלטל וכשצא לקובעו מעמידו צארץ ומדביק טיט סביביו ומעצבו וקרי ליה טפילה שמתפלה ומחצרה לו פלשטרא צלע"ז: **חולקו לשלשה**. לכלי עצמו מצפנים דאי לשנים הגדול טמא דליכא רוצא: **וגורר אס הטפילה**. שדיבך עליו שגס היא מחצרתו ואע"פ שעדיין הוא עומד טהור:

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

מסורת חש"ס

א [לעיל כא.]. **ב** [שבת כ. וש"נ.]. **ג** [לעיל עג.]. **ד** [מוספתא ספ"ח.]. **ה** [זבחים צד: ע"ש.]. **ו** כלם פכיו מ"ט. **ז** כלם פ"ה מ"ו. **ח** כלם פכיו מ"ב.

‏‏

הנחות הב"ח

א גמ' כי ממעיט ליה מחמשה מיהא: **ב** תוס' ד"ה לא שט וכי נראה דלר' יוחנן וכי: **ג** בא"ד טהור וכי: דאי בעור וכי: **ד** בא"ד דקאמר דכי: **ה** ד"ה דלמא וכו' דמפשט הבהמה היה רוצה שתהיה טלה מופשטת וי"ל:

‏‏

לעזי רש"י

פלשטרא"י טיח.

‏‏

מוסף רש"י

כהנים וזרזים הן. שטלס היו בני תורה ותלדים (שבת ב). **א**: צקלין הן צכל. דכתיב צבן דצרים **ג** יורו משפטין לעקב (שם קיד): **א**: דכיון שצנכס לעבודה צדוע שלמדוהו הלכות קודש (ערובין קג.). **טרפה ששחטה מטמאה במוקדשין**. מדרבנן (לעיר עג.). **לא שנו**. דטלית טמאה שהתחיל צה לקרעה כיון שנקרע רוצה טהורה. **אלא שלא שייך בה**. דתומו מיעוט, כדי מעפות אבל שייך כדי מעפות חבור. ועדיין הא צטומאתו (זבחים צד:).